

# ARADI KÖZLÖNY

51. évfolyam, 191. szám

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF  
1897-1932.

Vasárnap, 1936. augusztus 23.

## Hajók, ha találkoznak

Az örültség nincs szárazföldre kövte. A tömegőrület vérpárás miazmái minden dimenzióban szabadon terjednek Spanyolország fölött és körül, a földön éppugy, mint a levegőben és a spanyol vizeken, amerre Kielből hét új német tengeri harci-egység indult Böhm fengernagy parancsnoksága alatt. A Kamerun eset óta kinos pontossággal figyelik egymást a szembetalálkozó hajók a Pyrenaeusi félsziget Földközi-tengeri partja mentén, mert sohasem tudhatják a parancsnokok, hogy milyen lesz a „salvé”: zászló repül-e a főárboc csúcsára, vagy torpedót küld üdvözlésül a másik hajó...? A hajótalálkozások nosztalgikus angol-szász romantikáját alaposan megreformálják a spanyol felkelők és a kormány hajóegységei s nem minden ok nélkül, amióta tudjuk, hogy Anglia éppoly szívesen szállít fegyvereket mindkét harcban álló spanyol frontnak, mint Olaszország, Franciaország, vagy Németország. Hogy pontosabbak legyünk: a nemzetközi hadiipar. A hajók, ha találkoznak mostanában a spanyol vizeken, biztosra vehető, hogy nem amerikai kéjutazókat visznek San Sebastian, Cadix, vagy Ceuta felé, hanem löszert, hadianyagot és honnan tudhatná a spanyol hajók felkelő, vagy akár kormányhű parancsnoka, hogy az idegen hajó kinek szállítja a maga bizalmas, „törékeny” rakományát: a felkelők, vagy a kormány számára? A katona nem diplomata, hogy a kényes, vagy problematikus helyzetet egy-egy szellemes szófordulattal oldja meg: a katona Nagy Sándor óta megszokta már, hogy a fegyveréhez nyuljon legelső sorban és karddal oldja meg a mindenkori szituáció gordiusi csomóját. A hajóparancsnok tehát tüzet vezényel: s aztán a továbbiakon törjék a fejüket a diplomaták.

Európa szempontjából azonban nem indokolt a hajótalálkozások ilyen spanyol-divatu lebonyolításának kedélyes egyszerűsége. Az az Európa, mely amugy is gyanakvó szemmel figyeli a német hajók utját, mint ahogyan minden gyanakvással figyel, ami a német, olasz, francia, angol, vagy középeurópai politikában megmozdulást, akciót, jobbra, vagy balra induló elhatározás megnyilatkozását jelenti, kinosan meglepetve kap a füléhez a hajóágyuk dörgésének hallatára, idegessé válik és riadtan reagál az eseményekre. Két német és egy török hajó kapott golyót az oldalába eddig különböző spanyol tengeri egységektől és máris angol-francia ultimátum terve merült fel, mellyel Berlinben, Rómában és Lisszabonban kívánták megsürgetni az új spanyol-járványban érdekelt hatalmak semlegességi paktumnyilatkozatának csikorgó lassúsággal vánszorogó ügyét. S még szerencse, hogy Róma máris választ adott, mielőtt még ez az ultimátum postára került volna, bejelentvén csatlakozását a francia javaslatához.

Ma már kétség nem férhet hozzá, hogy se Németország, se Franciaország nem fog beavatkozni a spanyol belháború eldöntésének ügyébe. Anglia és Olaszország még kevésbé s így Európa jobb- és baloldali világszemléletű érdekeltségei kénytelenek kivárni az időt, amikor maguktól végeznek egymással a spanyol hadakozók, melyek szenvedélyesen dolgoznak mindkét oldalon e nagymúltú, pótolhatatlan értékekkel teli, szerencsétlen ország

pusztulásán; hogy aztán a győztes a maga szájaize szerint mázohassa át a romokat a vörös-, vagy a fehér-terror újabb vérhullámaival, melyek már eddig egy olyan irásművészt sodortak a pusztulásba, mint amilyen Benevento Hyacinto, vagy olyan festőt, mint aminő Ignazio Zuloaga volt.

A tömegőrület azonban nem törődik sem

az intézmények, sem az egyének tradícióival, vagy értékeivel. A lángoló tömegsirt, melyben a spanyol nép sülyed a pusztulásba, valóban úgy veszik körül a népek, mintha nem is ugyanazokról a problémákról volna szó, mint a világnak bármely más táján, amelynek végzete oly szemléltetően teljesedik be a Quadaluquir völgyén. Gyászkönyv hevert kíváncsi, vagy kaján, vagy hidegen kutató tekintetek, melyek néznek, de nem látnak, figyelnek, de nem tanulnak annál többet, hogy ezárkózzanak a kívülről-lobogó lángok veszélyei előtt. (J)

## Német tüntetés készül a spanyol vizeken

A felkelők kormánya szívesen fogadja a délamerikai államok közvetítő kísérleteit — Megtéríti a kormány a külföldiek kárát

### Olaszország és Magyarország semlegességet vállalnak

LONDONEÓL jelentik: Giral spanyol miniszterelnök a „Daily Telegraph” munkatársának kijelentette, 15-20 napon belül döntő fordulat fog beállni a spanyol polgárháborúban. Lehet, hogy a guerrilla háború, még hónapokig eltart, de a döntést ez nem befolyásolja. Az idegeneknek okozott károkat a kormány meg fogja téríteni. A lap tudósítója ezután a „Kamerun” gőzessel kapcsolatos incidensről érdeklődött, főleg arról, hogy az ügynek milyen következményei származhatnak. A spanyol miniszterelnök válaszában kijelentette, hogy nincsen szükség semmiféle külön akcióra, mert a német gőzöst spanyol vizeken állították meg, amidőn az utban volt Cadix felé petróleumrakománnyal. Miután a petróleum behozatala

tilalom alá esik, a gőzös kapitányát felszólították, hogy hagyja el a spanyol vizeket.

A spanyol kormány tagjai ma minisztertanácsot tartottak, amelyen több fontos határozatot hoztak. Az Igazságügyminisztérium több tisztviselőjét felfüggesztették állásától. Elhatározták azt is, hogy a Transmediterranea társaság részvényeit a kormány lefoglalja. Elfogadta a kormány Castellon polgári kormányzójának lemondását, majd pedig a bányatanácsot felfüggesztették jelentették ki. Ezenfelül 23 ezredest, 43 alezredest és igen sok alacsonyabb rangú tisztet felmentettek a szolgálat alól. Elhatározta a kormány, hogy propaganda-minisztériumot állít fel, amely a külföldet fogja állandóan tájékoztatni a spanyol eseményekről.

### A felkelők kormányának tiltakozása a franciaországi lőszerszállítmányok ellen

Lisszabonból jelentik: A Burgosban székelő németi kormány a következő jegyzéket intézte a portugál kormányhoz és mindazon államokhoz, amelyek a spanyol polgárháború ügyében érdekeltek:

— A guadaramai vonalon a madridi csapatoknak 25 repülőgépből álló légi rajja megtámadta a felkelőket. A repülőgépeken láthatók voltak a francia jelzések. Más frontszakaszokon is francia típusú repülőgépek intéztek tá-

madásokat a nemzeti csapatok ellen. Megállítottuk azt is, hogy a San Sebastian vonalon küzdő kormánycsapatok nagymennyiségű francia lőszert használtak fel már eddig is. A nemzeti kormány a leghatározottabban tiltakozik Franciaország eljárása ellen és egyúttal közli azt is, hogy a nemzetközi jogot megsértik mindazok az államok, amelyek a madridi kormányt lőszerekkel, fegyverekkel és más hadi-eszközökkel támogatják.

### Meghíusult az uruguay-i kormány kezdeményezése

Montevideoból jelentik: Az uruguay-i kormány az amerikai államok kormányaihoz intézett azt a jegyzékét, amelyben javasolja, hogy közös lépést tegyenek a spanyol polgárháború megszüntetése érdekében.

Brazília, az Egyesült-Államok, Mexikó és Peru kormánya elutasította.

Az uruguay-i kormány azonban ennek ellenére sem hagyja abba erőfeszítéseit és az amerikai követet sürgős értekezletre hívta

össze. Ezen az értekezleten fogják megbeszélni, milyen módot lehet találni arra, hogy az amerikai államok közvetítően lépjenek fel a spanyol polgárháború mielőbbi megszüntetése érdekében.

Hír szerint a burgosi kormány körében kedvezően fogadták a délamerikai államok békítő javaslatát. A kormánycsapatok fogságában ugyanis sok olyan tusz van, akik a felkelés vezetőinek családjához tartoznak, de



## Halált kért a moszkvai ügyész a hazaárulási per 16 vádlottjára

A hallgatóság zajosan megtapsolta a vádbeszédet — Ujabb összeesküvést lepleztek le Oroszországban

Moszkvából jelentik: Az ügyész a délutáni órákban mondta el vádbeszédét a nagyarányu hazaárulási perben és halálbüntetést kért mind a 16 vádlottra. A hallgatóság tapsal fogadta az ügyészi indítványt és az elnök nem intette rendre a közönséget. A vádlottak szótlanul hallgatták végig a vádbeszédet.

Radek az „Izvestia”-ban cikket ír a most folyó nagy moszkvai perről. A cikk szerint 1928-ban, amidőn Trotszkij előkészítette szökését, őt és

Rakovszkit is rá akarta birmi arra, hogy együtt meneküljenek külföldre. Radek kijelentette, hogy a tervet visszautasítja és cikke végén megállapítja, hogy azok, akik Szovjetország vezetőinek életére törtek, fejükkel kell, hogy fizessenek.

Moszkvából jelentik: Szmolenszk vidékén újabb nagy, a szovjetkormány ellen irányuló összeesküvést lepleztek le. A mozgalom vezére a környéken levő porcellángyár igazgatója volt és a helyiségekben ezekre menő híveket szerzett magának. Eddig mintegy 200 letartóztatás történt.

## Nem szerelhetnek le az Abessziniából hazatért olasz csapatok

— Két nagy olasz vállalat alakult Abessziniában kihasználására —

RÓMABÓL jelentik: Római jelentések szerint az Abessziniából visszatért csapatokat a nemzetközi helyzetre való tekintettel egyelőre mozgósítási állományban tartják. Tehát mindazok a korosztályok, amelyeket az abesszinhadjárat alkalmával mozgósítottak, egyelőre zászló alatt maradnak.

### Drámai részletek Lidss Jassu meggyilkolásáról

Az afrikai hadjárat befejezése után, amint az előrelátható volt, egymásután alakulnak Olaszországban a különböző vállalatok azzal a céllal, hogy Abessziniát gazdaságilag kihasználják.

A nagyipari alapítások között első helyen van a *Compagnia per il Cotone di Etiopia*, az olasz pamutkartel alapítása huszmillió líra alaptőkével.

A vállalat székhelye Addis-Abeba. A vállalat az abessziniai pamuttermelés lehetőségeit tanulmányozza és kedvező eredmények esetén résztvesz a pamuttermelés céljaira alakuló társaságok alapításában.

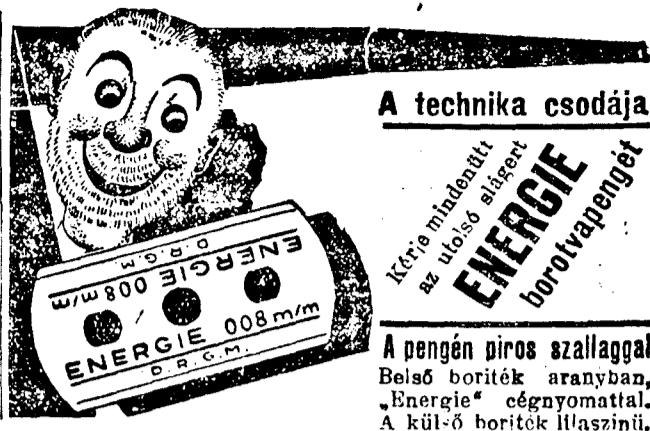
A másik nagy alapítás a milánói *Conzorzio Italiano Produttori*, ötmillió líra alaptőkével. Miután egy-egy kisebb gyárnak nem fizetődik ki képviselőt állítani fel Afrikában, ez a vállalat több gyár között képviselőt fogja el látni. A külföldiek egyelőre kevesebb üzletet tudnak Abessziniával kötni, mint azelőtt. A hódított területen csak a nagy olasz ipari érdekeltségek kezdenek vállalkozáshoz, mert az olaszok, amíg kellő képet alkotnak maguknak az ország gazdasági szükségleteiről, megállítottak minden vállalkozást. Azt a keveset, amire szükség van, az olaszok az anyaországból szállítják.

Egy *Sancalla* nevű néger, akit *Haile Selassie* negus arra a célra alkalmazott, hogy állandóan hozzáláncolva legyen a trónjától megfosztott Lidss Jassuhoz és így őrizze azt, a római etion követ előtt drámai jelenlézéseket tett a királyi fogoly haláláról. Mielőtt Olaszországgal kitört a háború a császár — a néger elbeszélése szerint — elhatározta, hogy megszabadul Lidss Jassutól és eltéti őt láb alól.

## A szovjethadsereg érdeklődik és tanul

Londonból jelentik: A szovjet orosz hadsereg idej hadgyakorlatán angol katonai küldöttség is jelen lesz. Most történik meg először, hogy angol katonai küldöttség részt vesz a szovjethaderő hadgyakorlatán.

Párisból jelentik: A francia jobboldali lapok nagy mebotránkozással írják arról, hogy a francia hadügyminiszter engedélyt adott arra, hogy a jelenleg Franciaországban tartózkodó két szovjet orosz tábornoknak megmutassák a Maginot-vonalat, amely az ország keleti határait védi. Ezt a tényt hadititkok elárulásának tartják a párisi jobboldali körök.



A technika csodája

Kétféle mindentől az utolsó alágert  
**ENERGIE**  
borotvapengét

A pengén piros szállaggal  
Belső boríték aranyban,  
„Energie” cégnyomattal.  
A külső boríték illusztrált.

## A halál szélhámossa

Lélektan rejtély egy berlini fiatalember, aki halottszállító autóban alszik és a temetkezési vállalatokat fosztogatja

Berlinből jelentik: Nemrég a potsdami bíróság Edgar Wallace fantáziájához méltó bűnügyet tárgyalt. A huszonöt éves Kurt Gneis ült a vádlottak padján. Többrendbeli fondortól csalás miatt vonta felelősségre a bíróság.

Kurt Gneis legszivesebben „kegyelet-busines”-ben dolgozott. Rövid pár órával a sirkőszélhámosság elkövetése után fekereste az egyik ismert temetési vállalkozót.

— Nővérem váratlanul meghalt Frankfurt am Mainban, — mondotta könnyes szemmel, elérzékenyüléstől remegő hangon. — Postdamba akarom szállítani a megboldogultat, hogy családí sírboltunkban aludja örök álmát...

Természetesen azonnal Gneis rendelkezésére bocsátották megfelelő személyzettel egy hullaszállító autót. Este indultak utnak.

A különös szélhámós a hullaszállító autó belsejében helyezkedett el és kényelmesen aludt Berlintől Frankfurtig.

Frankfurtba érve a kocsit az egyik vendéglő előtt állította meg s a sofőr és a temetkezési vállalat alkalmazottjának társaságában pompás villásreggelit fogyasztott el. Jó néhány pohár sört és pálinkát ittak meg és Gneis pillanatnyi pénzzavarára hivatkozva elkérte a kísérőinél levő pénzt azzal, hogy először közelben lakó rokonait keresi fel.

Sorozatos szélhámosságaiért most a bíróság előtt kellett volna felelnie Gneisnek, de védője elmeállapotának megvizsgálását kérte.

A bíróság helyt adott a védő indítványának és elrendelte Kurt Gneis elmeállapotának megvizsgálását.

## EZÜST

evőeszközök, diszlárgyak,  
gyertyatartók, tálak,  
szelencék, stb. legelőkeltebb  
kivitelben csak

**DEME** 3827

ezüstárúkesztőnél készü-  
nek, Arad, Str. Eminescu 3.

## Önálló ajánlattal pályázta meg Szabadkay József az arad-i színház bérletét

Meghiusult az id. Szendrey-Szabadkay-féle fuziós pályázat terve: Szendrey is egyedül pályázik

Az arad-i színház koncessziójának elnyerésére ma újabb pályázat érkezett a város kulturügyi osztályához.

A pályázatot Szabadkay József nyújtotta be, aki eddig tudvalevőleg a satumare-i színház igazgatója volt. Szabadkaynak értesülésünk szerint az a terve, hogy ne csak Arad-on játsszon, hanem a szimidiényt Arad, Timisoara, Satumare és esetleg más mellékállomások között ossza meg. Ez az elgondolás semmiesetre sem felel meg az arad-i közönség követelményeinek és

ennél lényegesebben kedvezőbb az a terv, amelyet id. Szendrey Mihály kíván megvalósítani.

Eszerint ugyanis az arad-i színházulaton egyetlen állomása Arad lenne és nem történ-

hetne meg az, hogy amikor a közönség végre rászakott a színházra és a színház látogatottsága elfogadható, a társulat máshol vállalt kötelezettségei miatt kénytelen legyen elutazni Arad-ról. Szabadkay József egyébként pályázata benyújtása után a délután folyamán elutazott Arad-ról.

Az új fordulat természetesen cáfolni látszik azt a hírt, mely szerint Szabadkay és id. Szendrey Mihály közös megegyezés alapján pályázzák meg az arad-i színházi bérletet. Értesülésünk szerint id. Szendrey Mihály Szabadkayval valóban folytatott fuziós tárgyalásokat, eltekintve, a helyzet logikájából kifolyólag, ugyancsak önálló pályázatot ad be a színházi bérlet elnyerése érdekében, melyre különben minden kilátása megvan.

Legoicsóbb, legkellemesebb szórakozás a „CENTRAL” kerthelyisége!



# Intézeti egyenruha szövetek és fehérneműk legolcsóbb beszerzési helye

## Ackermann & Hübner Arad, Bulev. Regele Ferdinand 25.

## Szombaton délelőtt aláírták az Astra-gyári sztrájkot megszüntető megegyezést

**Döntő eredményre vezetett az egyházi és polgári hatósági vezetők közbelépése — Vasárnap délelőtt munkásgyűlés lesz a nyári színházban**

Az Astra-gyári sztrájknak ügyében létrejött a megegyezés és azt szombaton délelőtt a gyár igazgatóságának helyiségében írták alá. Mint ismeretes, legutóbb a gyár igazgatósága és a munkások képviselői közötti tanácskozások megszakadtak és ekkor az arad-i hatóságok újból magukra vállalták a közvetítést. De nemcsak a világi, hanem az egyházi hatóságok is megmozdultak annak érdekében, hogy a már második hónapja tartó sztrájk végre békés befejezéshez érkezzon el. Így elsősorban dr. Magier Andrei orthodox püspök interveniált úgy a munkásoknál, mint a gyár igazgatóságánál és Vulpe Iosif munkakamarai elnök is igyekezett a megegyezést elősegíteni. Ebben a munkában Botez Gheorghe timisoara-i munkaügyi vezérfelügyelő és Candale munkafelügyelő is közreműködtek.

Ennek eredményeképpen a gyár igazgatóságának képviselői és a munkások megbízottai pénteken este a gyár igazgatóságának helyiségében újlag megbeszélésre gyűltek össze. Ezen a megbeszélésen a gyár igazgatósága képviselőjében Pauesi Nicolae szenátor, valamint Buiculescu ezredes és Popovici igazgató vettek részt, míg a munkások megbízottai Ionescu Costache vezetésével jelentek meg. A tanácskozások eredményeképpen a következő tartalmu, kollektív szerződés jellegű biró jegyzőkönyvet vették fel:

1. Az „Astra”-gyár munkába fogadja mindazokat a munkásokat, akik 1936. július 8-án alkalmazásában voltak, közöttük a vilányhegyestöket is. A gyár visszavonja azt az augusztus 4-iki elhatározását, amelynek értelmében munkásait elbocsátottaknak tekintti. Abban az esetben, ha az első héten nem lenne elegendő munka, akkor a munkát rotációs alapon végzik el.

2. A munka megkezdésétől számított nyolc hétig a gyár sem a munkakonfliktusból kifolyólag, sem pedig munkahiány miatt egyetlen munkást sem bocsát el. Ha munkahiány állana be, a munka lebonyolítása rotáció útján tör-

térk. Későbbi elbocsátások is csak előzetes felmondással történhetnek.

A munkások a következő béremelések mellett állanak munkába:

5	leies órabérek	5.80 leire emelik.
5.30	leies órabérek	5.80 leire emelik.
6	leies órabérek	6.50 leire emelik.
6.36	leies órabérek	7 leire emelik.
7	leies órabérek	7.50 leire emelik.
7.42	leies órabérek	8 leire emelik.
8.48	leies órabérek	9 leire emelik.
9.54	leies órabérek	10 leire emelik.
10.60	leies órabérek	11 leire emelik.
11.66	leies órabérek	12 leire emelik.
12.72	leies órabérek	13 leire emelik.
13.65	leies órabérek	14 leire emelik.
14.70	leies órabérek	15 leire emelik.
15.75	leies órabérek	16 leire emelik.
16.80	leies órabérek	17 leire emelik.
17.85	leies órabérek	18 leire emelik.

A gyár igazgatósága egyben kötelezi magát arra, hogy a munka megkezdésétől szá-

mitott egy héten belül újból felülvizsgálat alá veszi a munkások fizetéseit és — a lehetőséghez képest — újabb béremelést léptet életbe. Ez a béremelés a munkabérek napiától számít, ugyanakkor a munkások kötelezik magukat arra, hogy munkájukat a jövőben is a lehető leglelküsemertesebben végzik el. A gyár igazgatósága arra is kötelezettséget vállalt, hogy a munkások részére munkaruhákat ad.

Az erről a megegyezésről szóló jegyzőkönyvet, amely alkalmas arra, hogy helyre állítsa a békét az Astra és munkásai között, a kormány képviselőjében dr. Groza Ioan megyei prefektus írta alá, míg a vállalat részéről az igazgatóság nevében társvaló felek, a munkásság részéről pedig a tizenegy megbízott írta alá.

Ez a megegyezés lényegében azokat a pontokat foglalja magában, amelyeket a július 31-én Bucuresti-ben létrejött ideiglenes megállapodás tartalmazott, de egyben intézkedik arról is, hogy érvényben maradnak a július 14-én, az arad-i munkafelügyelőségen megállapított munkafeltételek is.

Az új egyezményről vasárnap délelőtt tájékoztatják az Astra-gyár munkásságát, amelyet vasárnap reggel kilenc órára a Nyári Színházba gyűlésre hívtak össze. Ezen a gyűlésen előreláthatólag az Astra-gyár összmunkássága is magáévá teszi a megbízottai által már elfogadott fenti megegyezést és egységesen úgy dönt, hogy hétfőn reggel megkezdí a munkát.

## Papana főhadnagy nem vehet részt a losangelesi repülőversenyen

— A neves román repülő megérkezett Amerikába —

Néhány nappal ezelőtt Zeppelin Amerikába utazott Papana főhadnagy, hogy részt vegyen a Los Angelesben tartandó nemzetközi repülőversenyen. A versenyre eredetileg Bazu Cantacuzino nevezett be, utja elé azonban különböző akadályok gördültek, úgy, hogy levélben értesítette a verseny rendezőbizottságát, hogy

nem vehet részt a nagyszabású repülőmeetingen, hanem Papana főhadnagy megy el helyette.

A főhadnagy a „Hindenburg” kormányozható léghajón el is utazott és — mint azt a lakehursti jelentések mondják — megérkezett Lakehurstba.

A repülőversennyel kapcsolatosan a bucuresti-i Dimineata feltűnéskeltő hirt közöl. A lap beszámol arról, hogy Bazu Cantacuzino nem vehetett részt a meetingen, mert most készíti elő világméretű utját. A „National Air Races” amerikai repülőszövetség azonban legutóbbi ülésén úgy határozott, hogy

nem fogadja el Papana főhadnagy helyettesítését és kimondotta, hogy ilyen értelmű kábelt küld a bucuresti-i Aero-Clubnak.

Kimondták, hogy Európából csak Droyat francia és egy német repülő vehet részt a losangelesi versenyen. Papana főhadnagy így a verseny színhelyén tudta csak meg, hogy nem indulhat a szeptemberben tartandó meetingen.

## Megszünteti az igazságügyminiszter az „önkéntes taksát” és új bélyeget ad ki helyébe

Pop Valer dr. nyilatkozata az oradea-i állomáson — „Az új törvény életbeléptetése még nem ok arra, hogy amnesztia legyen”

Oradeamare-ről jelentik: Pop Valer dr. igazságügyminiszter ma átutazott Oradea-n. Az igazságügyminiszter Satumare-ra utazott és átutazása alkalmával érdekes nyilatkozatot tett az újságíróknak, akik a pályaudvaron várták. Pop Valer dr. az újságírók kérdésére a kormánytszervezési hírekre nézve a következőket mondotta:

— Folytatjuk a kormányzást és ha szükség mutatkozik rá, szó lehet a kormány átszervezéséről.

Ezután egy, az ügyvédekre rendkívül fontos probléma került felszínre: az ugynevezett önkéntes taksa, amelynek fizetését az ügyvédi kamarák mindenütt megtagadták.

— Elhiszem, hogy nagy az elégedetlenség az ügyvédek körében — jelentette ki az igazságügyminiszter — de ha nem lenne taksa, mitől tartanánk fenn az épületeket? Az elégedetlenség még nagyobb lenne, ha a bírósági

épületeket nem tarthatnánk fenn. Egyébként — mondotta Pop Valer dr. —

magam is rájöttem az önkéntes taksa célszerűtlenségére és meg is fogom azt szüntetni. Helyébe egy bélyeget, az ugynevezett „timbru judiciare”-t fogjuk életbe léptetni.

Az igazságügyminiszter a sajtótörvényről is nyilatkozott és leszögezte, hogy a tervezet készen áll, de véleményezés végett kiadják az újságírószervezeteknek és azután kerül a parlament őszi ülészaka elé. Az új büntetőtörvény életbeléptetésével kapcsolatosan az újságírók megkérdezték a minisztert, lesz-e amnesztia.

— Nem tudom, a megkegyelmezés joga az uralkodóé. Egyébként az új törvény életbeléptetése nem ok arra, hogy amnesztia legyen.

Pop Valer dr. igazságügyminiszter a jövő hét végén tér vissza a fővárosba.

CENTRAL 5, 7 $\frac{1}{4}$  és 9 $\frac{1}{2}$  órákor

## Üldöz a világ

Mindenkit érdeklő, lebilincselő gangster film, mely teljes valóságában tárja fel az amerikai „világi életet. — Főszereplő: Edward G. Robinson.

SELECT 3, 5, 7 $\frac{1}{4}$  és 9 $\frac{1}{2}$  órákor

## MAZURKA

A szezon legnagyobb filmje

Főszereplő: Pola Negri. Rendező: Willy Forst. Leszállított olcsó helyárrakkal: Lei 21. —, 17. —, 14. —

URANIA 11 $\frac{1}{2}$  órákor MATINEE 5, 7 $\frac{1}{4}$  és 9 $\frac{1}{2}$  órákor

Kettős műsor

Két szenzációs film egy műsorban:

## Hölgyvölász

Pompás limoperezt.

Janet Gaynor és Henry Garat főszereplőkkel.

## A kínai máglya

Főszereplők: Pat, O'Brien, Josephine Hutchinson.



Aszódy János:

# Ősi Hellasz szenvedő utóda

Merre tart Görögország? — Miért van szüksége Metaxas tábornoknak a parancsuralomra?

Kérdések, nemkülönben az azokra adandó válaszok, amelyek bizonytalanságuknál fogva inkább feltevések csak, semmint konkrétumok. Ez jellemzi leginkább a mai görög helyzetet. A balkáni ország zűrzavarában, a napok, éjjek alatt kifőzött és kirobbantott forradalmak közepette, annyi probléma adódik, hogy azokat így, távolról megérteni, semmiképpen sem lehetséges. Így azután igen érthető, hogy a különféle szempontokból vizsgált és magyarázott görög események összessége még nagyobb zűrzavarként tűnik elő.

Igy pld. Ulysse, a bucuresti-i „Excelsior” kiváló publicistája a görög eseményeket egyszerűen azzal magyarázza, hogy Hellas fiai ósapaiktól, a thébaiaktól, spártaiaktól olyan vérmérsékletet örökötek, amely minden nyugodt államformák közötti életet lehetetlenné tesz számukra és ez az oka annak azután, hogy minduntalan megújuló görög forradalmakról olvashatunk.

Ez az interpretáció természetesen kissé egyéni és nem látszik valószínűnek, hogy a görögök népe különböző, akár nemzeti, akár egyéb megmozdulásokra hajlandó volna, ha erre alapos okai nem volnának.

Metaxas tábornok, az új diktátor, az általános sztrájk miatt kiáltotta ki a parancsuralmat, legalábbis ezzel indokolja a diktatura kiállítását és a parlament feloszlatását. A nyugati sajtó értesülése szerint azonban az új görög államcsíny mögött egyéb okok állanak. A venizelista, liberális és munkáspárti parlamentisták ugyanis állítólag egy görög Népfrent megalkotását tüzték ki céljukul. Azt természetesen nem lehet tudni, hogy ez az új összefogás milyen irányú lett volna, kétségtelen azonban, hogy Cafandris, a fiatal Csaldarisz, Gonatas és társaik egyesülése kellemtelenül érintette volna az egyéb politikai célokra beállított mai görög rezsimet.

Metaxas tábornok államcsínyje sem volt egyéb forradalomnál. Annak, hogy ebben a forradalomban vér egyáltalában nem folyt, az az egyetlen oka, hogy a nép a korábbi lázadások során tulságosan kimerült.

Ami a görög gazdasági és pénzügyi helyzetet illeti, abban az utolsó, nyugodtabb időkben valamelyes változás észlelhető volt ugyan, azonban ez a javulás valószínűleg inkább csak az állami statisztikákban létezik. Kétségtelen, hogy Görögország a mai Európa legszegényebb országa.

Egész beltermelése egy hatalmas ellentmondás. A tulajdonképpen mezőgazdasorság — a lakosság 60%-ka a földből él — mégis behozni kénytelen gabonát. Ez onnan van, hogy bár a szerény görög kivitel 75%-át a föld termékei képezik, ezek a termékek a narancs, füge, dohány, szárított szőlő, a mazsola. Az ország 130.000 km<sup>2</sup>-éből mindössze 19.000 km<sup>2</sup> (15%) szántható!

Az elmúlt évi számadatok szerint 1935-ben már kb. 25.000 négyzetkilométert vetettek

be gabonával és az 1934. évi 699.000 tonnát kitevő búzaterméléssel szemben, 1935-ben már 718.500 tonnát arattak. Ugyanígy adatokat lehet találni úgy a belföldi fogyasztási cikkek, mint a kivitelre kerülő termékek az elmúlt években növekvő arányu termelésénél is. Ezzel szemben azonban más tények állanak.

Az ország lakossága az elmúlt husz év alatt hatalmasan megsaporodott. A mindenféle szétszéledt görögöknek az anyaországba való visszatérése már az 1829. évi szabadságharc alkalmával megkezdődött, a tulajdonképeni visszavándorlás azonban csak a balkáni háborúk óta indult meg.

1829-ben a szmirnai, 1906-ban a bulgáriai és romániai görögök érkeztek, míg 1914-ben egyedül Macedóniából 40.000 görög tér vissza. Az 1922. évi hadjárat után, Kemal pasa győzelmeinek következtében, a megszárlások és üldözések elől menekülve, közel másfél millió görög tér vissza a kisázsiai és előázsiai részekről.

A mai Athén lakosságából — 400.000 főből — 150.000 menekült. Míg a főváros kikötőinek, Pireusznak 250.000 lakosa közül 98.000!! Ezek a legelképezetőbb nyomor közepette élnek, úgy a kikötőben, mint magában Athénben is. Athénnek külön „menekült-negyede” van, ahol a gazdagok villavárosának közvetlen-közepében, még ma is, alkalmi építőszökből összetákolt odukat látni.

A belproblémák közül nem utolsó helyen szerepel a közlekedés kérdésének megoldása. Ez a Balkánnak hátat fordító kis ország, egészen az utolsó időkig félsziget helyett — sziget maradt. Igazán kevesen tudhatják, hogy Görögország 1912-ig, sőt egyes helyeken 1916-ig, csakis tengeren volt megközelíthető.

## MEGNYILT

az Avram Iancu-téren  
az Urania épületben

## JUTA

3807

kenderáru-kereskedés, melyben az összes kenderáruk, úgymint: kötél, zsinag, zsák, juta, stb., valamint az összes kárpitoskellékek a legolcsóbb áron beszerezhetők.

## Az Aradi Közlöny

Budapesten a következő újságarusoknál kapható:

- ▲ „Hungaria” nagyszálloda újságarusánál.
- ▲ „Cariton” szálloda újságarusánál.
- ▲ Keleti pályaudvar főosarnokában levő nagy újságbódében.

# A szent szinódus harca a szélsőségek ellen

Megnyugtató érzést váltott ki a szent-szinódusnak az a körlevele, amit az összes romániai egyházakhoz intézett. A leirat megállapítja, hogy az utóbbi időben politikai mérenyletek sorozatában vett részt az ifjuság, amely ha nem hagyta el egészen az egyházat, de bizonyos, hogy erkölcsi meglazultak és eltévedt ösztönei a gyilkosságok és izgatások felé hajtják.

Az egyház magasabb feladata, — mondja a körirat, — hogy felvegye a harcot a jobboldali kilengések ellen és az ifjuságot, amely ennek az áramlatnak a sodrába került, visszavezesse a régi egyenes útra, melyen a fejlődés zavartalanul történhetik.

A szentszinódus az egyháznak erre a kötelességére szigorúan felhívja az összes egy-

házi vezetőket és szankciókat helyez kúrtásba azok részére akiket mulasztáson érnek.

Bucuresti-ből jelentik: A szentszinódus köriratával kapcsolatos az a hír is, amely szerint dr. Anghelescu közoktatásügyi miniszter igen fontos bejelentést tett az új közoktatásügyi törvény reformjának életbelépése alkalmával. A közoktatásügyi miniszter kijelentette, hogy módosítani kell a teológiák rendjét, mert Stelescu Mihai gyilkosai között is számos fiatal teológus szerepel, amely semmiképpen sem válik ennek az intézménynek a dicsőségére.

Dr. Anghelescu módosítási tervzete a teológián azt jelenti, hogy ezen a fronton is megkezdik a harcot a szélső jobboldali akciók ellen.

# 7 olcsó nap

## Băile Episcopesti-be

(Püspöktúrdó) — Jängä Oradea

Victoria szállodába 900 Lei

Transilvania „ 1085 „

Dacia „ 1225 „

**A hét olcsó napos kurában bentfoglaltatik**

napi háromszori étlap szerinti étkezés. Lakás-, gyógy- vagy Hullámfürdő.

**Az olcsó 7 napos kúra augusztus 22-én kezdődött a fenti érak mellett október 15-ig hosszabbítható.**

**50% vasuti kedvezmény visszautazásnál**

Kiváratra Orth. kóser étkezés

Forró iszaptúrdók és pakkolások

**Románia egyetlen Hullámfürdője**

Ez azért volt, mivel a vasutak az északi, akkor török, határnál megszakadtak és nem folytatódtek tovább.

Ezeket az egymásra tornyosuló kérdéseket, amelyek a drachma fokozatos értékcsökkenését, majd teljes elértéktelenedését hozták magukkal, csak úgy lehetett volna részben megoldani, ha az ország légköre a mindenkori kormányok számára kedvező marad. Ez azonban — amint tudjuk — egészen másképpen volt. Háboru, majd Venizelosz, majd megint egy kis forradalom, megint Venizelosz és a monarchia visszaállítása után most Metaxas tábornok vértelen forradalma a parancsuralom kikiáltásáért.

Most — mint a legújabb híradások jelentik — Metaxas új alkotmányt szerkeszt, amely a nyugati fascista államok rendszerét másolná le. Amint hírlik, az új rendszer első ténykedései közé az ifjuság megszervezése fog tartozni, még pedig ugyanolyan alapon, mint azt a III. Birodalomban csinálták. Ebből következtetni lehet azután arra is, hogy a fascista államformák közül az új görög alkotmány inkább a hitleri, mint az olasz fascizmust óhajtja másolni.

Görögország már megjárta az összes politikai lépcsőket. Volt királyság, majd köztársaság, utána ismét királyság, most pedig nemrég történelme egy új fázisába lépett akkor, amikor a parancsuralmot rákényszerítették. Mi jöhet ezután...?

Augusztus 30.

# Kisebbségi újságírók Garden Party-ja

a Tündéerkert-ben









## Nem engedélyezték az ardeal-i Muzeum-egylet timisoara-i vándorgyűlését

*Cluj-ról jelentik:* Az ardeal-i Muzeum-egylet augusztus 23. és 25-e között Timisoara-ra vándorgyűlést hívott egybe, amellyel párhuzamosan akarták megtartani az orvosok nagygyűlését is. A Muzeum-egylet a vándorgyűlésre értékes programot állított össze. Az egyesület vezetősége a lapokhoz beküldött közlemények útján értesítette a tagokat a gyűlés elmaradásáról.

## A Magyar Párt felhívása a magyar iskolásgyermek szüleihez

A Magyar Párt közli azokkal a szülőkkel, akik gyermekeiket valamelyik magyar tan nyelvű felekezeti iskolába óhajtják beírni, hogy a beíratással kapcsolatban a következő temtivalók vannak:

A beíratásnak az illető felekezeti iskola igazgatójánál szeptember hó első napjában meg kell történnie. Ecérből

1. Be kell szereznit a gyermek születési anyakönyvi kivonatát Arad-on a városházán az anyakönyvi hivatalból, vidéken a községházán.

2. A születési anyakönyvi kivonattal a szülő jelentkezik annak a felekezeti iskolának az igazgatójánál, amely iskolába gyermekét beírni óhajtja. Itt kiállítanak részére egy nyilatkozatot, amelyben a szülő kijelenti, hogy gyermekét felekezeti iskolába kívánja járni.

3. Ezt a nyilatkozatot a szülő személyesen benyújtja annak az állami iskolának igazgatójánál, amelynek körzetébe az ő lakása tartozik. Az állami iskola igazgatósága tartozik ezt a nyilatkozatot elfogadni és erről írásbeli bizonyítványt (dovada-t) kiadni.

4. Ezt a bizonyítványt a szülő bemutatja a felekezeti iskola igazgatójánál, aki ennek alapján a gyermeket az iskolába beírja.

5. Az elemi iskola első osztályába való beíratásnál, ha a gyermek neve nem magyar hangzású, az arad-városi közigazgatás ügyosztálytól (Városháza, 92. sz. szoba), vidéken a községházáról bizonyítványt kell szereznit arról, hogy a gyermek anyanyelve magyar.

Azt a gyermeket, akinek szülője vagy gyámja a fenti formásoknak idejében nem tesz eleget, hivatalból beírják abba az állami iskolába, ahova szüleinek lakása szerint tartozik. Magyar tan nyelvű felekezeti iskoláink minden magyar anyanyelvű, bármely keresztény vallásfelekezethez tartozó gyermeket felvesznek.

Felekezeti magyar iskoláink nyilvánossági laggal bírnak és fokozatosan hét osztályú iskolákká bővülnek ki; azok a híresztelések tehát, hogy felekezeti iskolát végzett növendékek nem kaphatnának iparostanonc-szerződést vagy bármely más hátrányt szenvednének, nem bírnak semmiféle aissal.

Egyébként ugy az arad-i Magyar Párt Irodája (Str. V. Goldis 8. sz.), mint a felekezeti iskolák igazgatóságai készséggel megadnak az érdekelte szülőknek minden szükséges felvilágosítást.

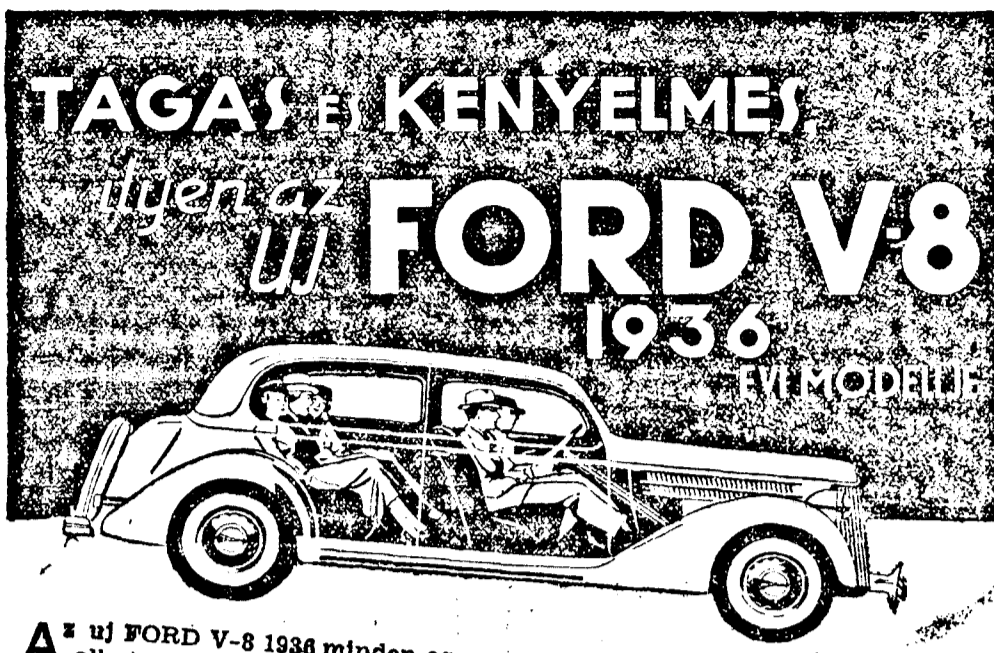
Alulírottak fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy a legjobb anya, testvér és rokon:

**özv. Rosenstein Izidorné**  
szül. STERN MALVIN.

életének 56-ik évében, hosszas szenvedés után, folyó hó 22-én jobblétre szenderült. A megboldogultat f. hó 23-an, vasárnap délután 6 órakor kísérik utolsó útjára az arad-i izr. temető halottaházából.

Arad, 1936. augusztus 22.

Rosenstein Imre, Rosenstein Imréné, szül. Kálmán Teri, gyermekei. — Lehner Viktorné szül. Stern Hajnal, Mencer Oszkárné szül. Stern Margit, Stern Adolf, Stern Mihály, Stern Henrik, Stern József, Stern Zsigmond Zoltán testvérei, valamint sógornői, sógorai és a kiterjedt rokonság.



Az új FORD V-8 1936 minden egyes alkatrészén meglátszik a konstruktőrnek az az igyekezete, hogy tágas és kényelmes kocsit állítson össze. Tágas, mert a V-8 motor kompaktabb, mint a hosszában elhelyezett 6 vagy 8 hengeres motor, így tehát több helyet hagy a karosszériának. Tágas, mert az ülések olyan szélesek,

hogy a kocsiban bőven van hely három-három személynek elöl és hátul is.

Kényelmes, mert a megterhelési pontok megfelelő elosztása folytán az utasok a tengelyek közti helyre jutnak és így megkímélődnek az országot zökkenőtől.

Kényelmes, mert a kettős hajtású hidraulikus felfogókkal kombinált rugórendszere és a 6.50x16 méretű gumikereket enyhébb ringást és utközbeni nagyobb biztonságot adnak neki, mint akármilyen más, hasonló súlyú turakocsi.

Ezek azonban csak néhány előnye. Mindent nem lehet itt felsorolni. Viszont minden ilyen kocsi tulajdonosa könnyen fel tudja őket sorolni részletesen, mert ismeri őket tapasztalából.



## Szerződötetési ajánlatot tett egy arad-i származású tenoristának a bécsi állami Opera

Verebély Sándor, a bécsi énekversenyt díjnyertesének karrierje

Egy fiatal és nem mindennapi tehetségű arad-i származású énekes karrierjéről számol be az a levél, amelyet Weisz Armin arad-i kereskedő kapott fiától, aki Budapesten Verebély Sándor művésznévén folytatja énektanulmányait. Verebély Sándor esztendővel ezelőtt került el Arad-ról és Budapesten magára vonta a szakkörök figyelmét, legutóbb pedig a bécsi nemzetközi énekversenyen ért el jelentős sikert. Ennek a sikernek eredménye hogy most a bécsi állami opera vendégszereplésre hívta meg.

Erről a meghívásról az egyik budapesti napilap a következőket írja:

Körülbelül egy hónapja nemzetközi énekversenyt rendeztek a bécsi Staatsakademián, amelyet Verebély Sándor fiatal magyar tenorista nyert meg. A versenyeket végighallgatta Wallerstein, a bécsi opera főrendezője is. Százhatvanötven vettek részt a versenyen. Közöttük több magyar is, főleg nők. A verseny végén a főrendező odalépett a fiatal magyar tenoristához, kertetelés nélkül megmondotta neki, hogy tetszik neki ez a ritka, nagyterjedelmű, magas hőstenor hang. Felhívta figyelmét rá, hogy főleg a Tosca és a Bohémek tenorszerepével foglalkozzék és szerződési ajánlatot tett a fiatal magyar művésznek.

A Staatsoper hajlandó leszerződötetni őt. Az ajánlatot röviddel ezelőtt hivatalos írásban is megismételte a bécsi opera.

Beszéltünk a boldog tenoristával aki kérdéssünkre a következőket mondotta:

— Rövidesen utazom Bécsbe, mert az új

ajánlat kötelezi a bécsi operát, hogy még a jövő szezonban kihozza velem vagy a „Toscat” vagy a „Bohéméletet.”

Érdeklődünk a fiatal művész multja iránt. — Négy és fél éve tanulok énekelni dr. Molnár Bélánál. Nemrég leszerződöttek egy közös fellépésre Alpár Gittával, amikor is a „Szerelmes királynő” című operett főszerepét kellett volna énekelnem. Alpár Gitta közbejött filmszereplése miatt azonban a fellépés, sajnos, elmaradt. Mesterem, Rózsahegy Kálmán azon fátadozik, hogy ha Bárdos Artur valóban színrehozza a „Denevér”-t Alpár Gittával és Németh Máriával, a tenorszerepet én énekeljem.

Verebély Sándor elküldte édesapjának a bécsi állami operától 1936 augusztus 13-iki keltezéssel 612. szám alatt kapott levelet, amelyben Wallerstein főrendező többek között a következőket írja:

„Ezennel igazolom, hogy a bécsi nemzetközi énekversenyt első díjját Ön nyerte meg. Ebből az alkalomból Operaházunk elhatározta, hogy Ön, mint elsőrendű tenoristát — tekintettel arra, hogy hőstenorban nemcsak nálunk, hanem az egész világban hiány van — művészi pályafutása első évében nálunk fellépteti. Ugy véljük, hogy ez ugy nekünk, akik egy új, fiatal tenoristát léptethetünk fel, mint Önnek, aki egy világhírű Operaköz színpadán kezdheti meg pályafutását, nagy előnyt jelent.”

Ez a levél természetesen Arad-on, Weisz Armin családjában rendkívüli örömet keltett és ma aligha van Arad-on boldogabb apa Weisz Arminnál.

# KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

## Oriási mennyiségben exportáltak petroleumot Németországba erős devizák nélkül

A szabadságáról visszatért Constantinescu jegybankormányzó tiltakozott a román—német egyezménybe ütköző szállítások ellen

București-ből jelentik: Most tért vissza nyári szabadságáról Constantinescu Mitita, a Banca Naționala kormányzója, aki meglepetéssel állapította meg, hogy távolléte alatt Németországba igen nagy mennyiségben szállítottak petroleumot és kőolajtermékeket, de ennek ellenében

nem adtak erős szabad devizát, holott a román—német kereskedelmi és fizetési egyezmény alapján a hivatalos kvótát túlhaladó petroleum-szállítmányokért devizát kellett volna Németországtól kapni.

A román—német gazdasági szerződés azt tartalmazza, hogy a tőlünk Németországba szállított összes árumennyiségnek csak 25 százaléka lehet petroleum- és más kőolajtermék. Ha ezt a hivatalos kvótamennyiséget meghaladná a petroleumexport, úgy annak ellenértékét Németország erős szabad devizában köteles megfizetni.

A szabadságáról visszatért Jegybank-kormányzó az export-okmányok áttanulmányozása után megállapította, hogy az említett 25 százalékos kvótát erősen túl-

haladta a Németország számára ujabban történt petroleum-export, amely az összes áruexportnak több mint 60 százalékát teszi ki. A Banca Naționala ez ellen nyomban bejelentette tiltakozását és megindította az eljárást annak megállapítására, hogy miképpen állott elő ez a súlyos helyzet?

A Jegybanknak változatlanul az az álláspontja, hogy a 25 százalékos hivatalos kvótán felül csak úgy engedhető meg Németországba a petroleumszállítás, ha a vevők erős szabad devizával fizetik meg az árut. Ellenkező esetben be kell szüntetni a petroleumszállítást, tekintet nélkül arra, hogy más magas hivatali fórumok helyeslik-e ezt vagy nem.

A nagy feltűnést keltő ügyben már tegnap megkezdtek a tárgyalást Németország megbízottjaival és a Jegybank figyelmeztette a német kormány képviselőit, hogy haladéktalanul fizessék be a Banca Naționalának a hivatalos kvótán felül exportált petroleum, benzín és olaj ellenértékét, nehogy súlyos komplikációk álljanak elő.

## A márka eladásánál az exportőrök és importőrök kívánsága teljesül

Leegyszerűsítik az értékesítés formaságait, nehogy tovább tartsanak a zavarok a román—német áruforgalomban

Lapunk szombati számában megemlékeztünk arról, hogy a Banca Naționala új rendszert vezetett be a márka értékesítésére. Ugyanis elrendelte, hogy az exportőrök a birtokukba jutott márkadevizát, az avizók átvételétől számított három napon belül, kötelesek a szabadforgalomban eladni, mert ellenkező esetben a márka a Banca Naționala tulajdonába megy át 37 és fél leies átlagos hivatalos áron, holott a szabadkereskedelemben a márkadevizá árfolyama most 42—43 lei.

Az intézkedés ellen az érdekelte exportőrök és importőrök tiltakozásukat jelentették be és ezért a Jegybank újból vizsgálat tárgyává tette:

hogyan lehetne a helyzetet megjavítani és a Németországgal való áruvizetési forgalmat leegyszerűsíteni. Most ugyanis hihetetlenül komplikált rendszer áll fenn.

Amikor a Banca Naționala inkasszája az exportőröknek járó márkát, értesíti a mi áru-szállítóinkat, hogy mennyi márka áll rendelkezésükre, azonban a márka eladását csak akkor tekintik véglegesnek, ha az exportőrök bemutatják a Jegybanknak az áruexportra vonatkozó összes okmányokat és így kézzelfoghatóan bebizonyítják, hogy az áruk Németországba megérkeztek, tehát

a tőlünk Németországba vezető uton nem változtatták meg az utirányt és nem vitték más államba, hogy ezzel kijátszák a román—német kereskedelmi egyezményt.

Ez az egyezmény ugyanis világosan előírja, hogy a tőlünk Németországba szállított árukat más államokba tovább adni tilos, tehát

sem Németországból, sem az odavezető utvonalon más államokba szállítani nem szabad.

Mivel a Banca Naționala már többször megállapította, hogy különböző exportőrök és importőrök spekulációs célokkal kijátszák a román—német egyezményt, a Jegybank kénytelen a legszigorúbb ellenőrzést gyakorolni.

Ezidőszerint, ha az importőröknek sürgősen szükségük is van márkára, kötelesek addig várni, amíg az exportőr áruja tőlünk Németországba érkezik, mert enélkül az exportőröktől nem kaphatnak márkát a Németországból jövő árucikkek kifizetésére.

A fentiekből látható, hogy ez a rendszer tovább nem állhat fenn, mert így megakad a német—román kereskedelmi forgalom. A Jegybank le fogja egyszerűsíteni a márka eladási rendszerét, úgy ahogyan azt az exportőrök és importőrök kérik.

= Flaggott kereskedők számára otthont építenek Timisoara-n. Figyelmet érdemlő kezdeményezés történt a szomszédos Timisoara-n, ahol elaggott kereskedők számára most otthont akarnak építeni. Ezzel kapcsolatban a timisoara-i Kereskedelmi és Iparkamara átmeneti bizottsága Oprea Ioan elnöke alatt legutóbb tartott ülésén szociális és emberbaráti szempontból nagyon megszívlelendő határozatot hozott. Eszerint ugyanis a gyárosok és kereskedők egyértelmű hozzájárulása alapján a Timisoara-ra érkező összes vagonok után 10—15 leies illetéket szednek és ezt az összeget az elaggott kereskedők otthonának felépítésére fordítják. A nemes célra gyűjtött külön taksa szedéséhez a minisztérium is megadta a hozzájárulást és így az rövidesen életbelép, mely után az elaggott kereskedők otthona is nemsokára felépül.

Eladó: Vagyongosztás miatt sürgősen a Str. Iosca Calvin-uca végén, egy magánház 2 szobás lakással, mellékhelyiségekkel, nagy raktárhelyiségekkel, 20% árral, bozammal 180.000 leiert. Bővebbet Str. Consistoriu nr. 49 sz. a., I. emelet ucai részben Farkas bankbizományi 44 ingatlanorgalmi irodája. — Ugyanott bármitéle ingatlanok adásvétele és kölcsönök soronívül lebonyolításnak. 3846

## Az államvasut felemelte a viteldíjat a személy- vagy gyorsteher-vonatokhoz csatolt vagon-szállítmányokra

A CFR. vezérigazgatósága tegnap új határozatot hozott a gyorsteher- és személyvonatokhoz kapcsolt komplett áruvagonok szállítási tarifájáról, amely szeptember 15-től kezdve a következőképpen módosul:

A gyorsteher-vonatokhoz, vagy személyvonatokhoz kapcsolva, bármely árut tartalmazó komplett vagon szállítható abban az esetben, ha a vonat tonnabírása ezt megengedi és a vagon fel-, vagy lekapcsolása által késés nem áll be.

A belső fogyasztásra szánt áruk után a szállítás ilyen módja esetén a tarifa 50%-al, míg az exportra szánt áruk után 20 százalékkal magasabb.

A vagonoknak a gyorsteher, vagy személyvonatokhoz való csatolása kizárólag csak a feadó kifejezett kívánságára történik, amit a fuvarlevelen meg kell említeni, ami viszont azt jelenti, hogy elfogadja a fentemlített tarifaemelés. Ugyancsak szeptember 15-től egy. a zöldségfélék szállítására vonatkozó érdekes rendelkezés lép életbe. Ugyanis, ha a zöldségfélék, mint teheráru, olyan állomáson adják fel, amely mellett gyorsteher-vonat nem halad el, úgy a szállítás hivatalból személyvonaton történik az első olyan vonalon fekvő állomásig, amelyen gyorsteher-vonat is halad át. Innen azután a szállítás természetesen gyorsteher-vonaton történik. Ha azonban a feadó kifejezetten kéri, hogy a szállítás olyan vonalakon is személyvonattal történjen, amelyek gyorsteherjáratok vannak, úgy a fentemlített 50%, illetve 20 százalékos tarifaemelés alkalmazandó.

= Ha nincs bélyeg, akkor nem kötelező a felragasztása. Arra való tekintettel, hogy a pénzügyminisztériumnak még mindig nem állnak rendelkezésére a 0,25 leies statisztikai bélyegek, amelyek tudvalevőleg a fuvarlevelekre kell ragasztani, a CFR kereskedelmi igazgatósága úgy intézkedett, hogy amíg az állomásokat újból nem látják el ezen statisztikai bélyegekkel, addig a feladott szállítmányokat az esetben is elfogadják, ha a fuvarlevél nincs is ellátva statisztikai bélyeggel. Ezzel előre tehát az állomások fuvarleveleket ilyen bélyegek nélkül is kötelesek elfogadni.

= Áresés és áremelkedés a mezőgazdasági termékek piacán. București-ből jelentik, hogy a bab ára esett, mert Jugoszláviában az idén különösen kitűnő a babtermés és sokkal olcsóbb, mint a mi árunk. Emiatt a mi babunkat a külföldön nem keresik és így a belföldön maradt áru ára jelentősen csökkent. A rozs ára vagononként 1500 leiel esett. A kukorica ára vagononként 1000 leiel emelkedett és most 28.000 lei. Ugyancsak 1000 leiel ment fel az ára a kölesnek is, amely vagononként most 34.000 leibe kerül.

## Hol szálljunk meg?

Oradea-n

**ASTORIA** Elegáns komfortos. Minden szobában hideg-meleg víz! szálloda és kávéház Telefon: 878

**HOTEL METROPOL** elsőrangban berendezett szálloda. Utazó urak találkozó helye. Vidéki autósúszók érkező és induló állomása. Telefon: 09.

Băia-Mare-n:

**HOTEL STEFAN-VODA** (Isván Szálló) modern berendezésű szálloda, kávéház és étterem. Napi pensio 150 — lei

Legszébb nyaralás és szünidei tartózkodás az O. R. T. penziókban és villákban

**EFORIE és CARMEN SYLVA**

a Fekete-tenger gyönyörű partján, jutányos pausál-penzióárok mellett. Elsőrangú ellátás és kiszolgálás. Szép szobák.

Információk és jelentkezések:

ORT (Organizația Română de Turism) képviselője:

Künstler utazási iroda, Arad, Bul. Regina Maria Nr. 24. Telefon 86.





# SPORT KÖZLÖNY

## A Nemzeti Bajnokság évadnyitóján a győzelem reményével indul az AMEFA

Az AMEFA—Chinezul-mérkőzés délután 5 órakor kezdődik — Rendörkutya-verseny lesz a mérkőzés után a Gloria-pályán

Az 1936—37. évi romániai futbalszezon évadnyitásaként ma délután áll starthoz városunk egyik divíziós-csapata, az AMEFA, mely az elmúlt esztendőben izgalmasabbnál-izgalmasabb mérkőzések során, a román professzionista futballbajnokság második helyén végzett s ezzel a ténykedésével és sporteredményével előkelő és még az eddigénél is megbecsültebb nevet és elismerést szerzett Arad sportjának.

Vasárnap a nemzeti bajnokság rajtja Arad-on az AMEFA—Chinezul labdarugómérkőzéssel veszi kezdetét

és a lelkes szurkológárda, nemkülönben pedig városunk hatalmas sportrajongó tábora ettől a mérkőzéstől kezdődőleg, lélegzetelállító izgalommal fogja végigszemlélni, végigdrukkolni és végiglelkedni azokat az erőpróbákat, melyek során

Arad futbalcsapatai ebben a szezonban is meg akarják és meg fogják mutatni tudásukat, lelkesedésüket és eredményretörő akarásukat.

Az AMEFA vezetősége kiváló játékosok egész sorával ujitotta fel csapatát és a most beköszöntő bajnoki mérkőzési start komolysága minden játékost áthat. A szakadatlanul tartó edzések után értékes játékoskeret áll az AMEFA-vezetőség rendelkezésére és ebből a

játékoskeretből jelöli ki Kertész Gyula edző közvetlen a mérkőzés megkezdése előtt

az AMEFA csapatának azt a 11 játékosát, akik céltudatos, önfeláldozó és fitt játéktudással, győzelemmel kell, hogy megörvendeztessék az AMEFA hívók taborát.

A játékosok körében a fejtetlen győzniakarás hangulata vált urrá és nem kétségtelen az sem, hogy a nagyszámu közönség biztatásában, együttérzésében nem lesz hiány. A mérkőzést Costel Radulescu vezeti.

Az AMEFA—Chinezul meccs vasárnap délután 5 órakor veszi kezdetét, mert a meccs bevégeztével kerül sor a csendör-és rendörkutya iskola bemutató előadására.

Az arad-i csendörnarancsnokság vezetése alatt álló rendörkutya iskola rendörkutya versenyt rendez és ennek kapcsán a kiválóan idomított csendör és rendörkutyák bámulatos mutáványainak bemutatására is sor kerül. A közös rendezés kapcsán felmerült költségek némi-képpen fedezésére az AMEFA—Chinezul belépőjegyei néhány lelei drágulnak. A páholyjegy ára 10 lei, a tribünjegyéhez 5 lei, az állóhelyéhez pedig 3 lei pótdíj számítódik, amely pótdíjak természetesen elenyészően csekély költségtöbbletet jelentenek azzal a látványossággal szemben, amit a nagyérdemű futballmérkőzéshez csatolt rendörkutya-verseny attrakciói nyújtani fognak.

### Részletes futballműsor és bíródelegálás

## Mozgalmas napja lesz vasárnap Arad futballsportjának

Arad. A kerületi sportszövetség péntek estig adott határidőt, hogy az egyesületek be- fizessék a bajnoki évre szóló járulékokat. Az egyesületek eddig az időpontig részben rendezték tartozásukat, úgy, hogy végül is feloldoták őket a játékjog-felfüggesztés alól. Ennek következtében péntek este megtörténhetett a bíródelegálás. A részletes sportprogramm így kialakult.

Vasárnap délelőtt folynak le a Crişana zászlószentelési ünnepei, amely után Victoria—Crişana másodosztályu bajnoki meccs kerül lebonyolításra. A SGA—Soimi meccs képezi a délelőtti főeseményét, amely 11.15 órakor kezdődik. Az SGA, de a Soimi csapata is teljesen újjászervezett együttessel lép a küzdőterre. A favorit az SGA együttese.

A főeseményt természetesen az AMEFA—Chinezul nemzeti bajnoki meccs képezi. Ez a meccs a központ rendelete értelmében, délután 5 órakor kezdődik. Előzőleg törpe-mérkőzés és szövetségi díjmeccs kerül lebonyolításra.

Az AMEFA—Chinezul mérkőzés játékvezetője a fővárosi Costel Radulescu lesz.

A CAA-pályán délelőtt három törpe-bajnoki meccs lesz, amelynek során a derbi-jellegű Gloria—Unirea mérkőzés is lebonyolításra kerül. A derbi mellett Hakoah—SGA és Transylvania—CAA meccsek lesznek.

Délután kettős elsőosztályu bajnoki meccs lesz a CAA sporttelepén. Az USA játszik elő-mérkőzést a Juventus csapatával. Az USA egyébként már a „C” ligában van, de azért lejátsza kisorsolt mérkőzését. Ezen a meccsen az USA azzal a csapattal játszik, amellyel a „C” ligában fog szerepelni. Ezután kerül sor a Transylvania—Tricolor bajnoki mérkőzésre.

Ezek szerint a CAA-pályának van a leg-mozgalmasabb napja: reggeltől estig foly-nak a mérkőzések.

Az újdonsült elsőosztályu csapat, az ASTRA, vasárnap mutatkozik be. Az együttes

a CAA-t látja vendégül a gyártelepen lévő pályáján. A mérkőzés délelőtt 10 órakor kezdődik. Az ASTRA meglepetésre készül, de a mi véleményünk szerint erre aligha lesz képes a sárka-fehérekkel szemben.

A másodosztályu bajnokságban már az első fordulón derbi-meccs készül lebonyolításra. Az ősrivalisok, a Banatul és a Titanus ütköznek meg a bajnoki pontokért. A Tricolor-pályán Slavia—Fortuna meccs lesz. Pecica-n a Virtutea ütközik meg a Patria csapatával.

### Elutazott az Intelegerea Brad-ra

Az Intelegerea csapata szombaton délután utazott el Brad-ra, ahol a Mica-val játszik bajnoki mérkőzést. Az Intelegerea—Mica meccset nagy érdeklődéssel kíséri a sportközönség, mert ezideig a brad-i csapat ritkán játszott arad-i csapatokkal. Az Intelegerea csapatát bizalom kíséri Brad-ra és reméljük, hogy ez a jóképességű együttes rá is szolgál majd a bizalomra.

### RÉSZLETES BIRÓDELEGÁLÁS:

#### Gloria-pálya:

9.30: Crişana—Victoria, bíró: Barbu. 11.15: Soimi—SGA, bíró: Varga; határbírók: Ardelean és Ujj. 14 óra: SGA—AMEFA törpe, bíró: Vagalău. 15.15: Soimi II.—AMEFA II., bíró: Coferiu dr. 17 óra: Chinezul—AMEFA, bíró: Rădulescu Costel; határbírók: Darázs és Macean.

#### ASTRA-pálya:

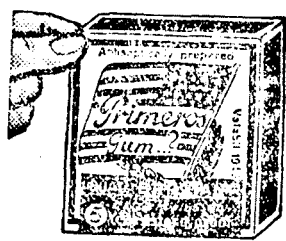
10 óra: ASTRA—CAA, bíró: Vecsernyés; határbírók: Sasu és Weinberger.

#### CAA-pálya:

Törpe bajnoki mérkőzések: 8.30: Transylvania—CAA, bíró: Polareczki. 9.45: SGA—Hakoah, bíró: Chiral. 11 óra: Gloria—Unirea, bíró: Macean. Elsőosztályu bajnoki mérkőzések: 15.30: USA—Juventus, bíró: Kubick; határbírók: Fock és Mórocz. 17.30: Tricolor—Transylvania meccs kerül lebonyolításra, de

Igy néz ki

„PRIMEROS”-Brillant „Extra Primissima” eredeti escornazolásban. Ova intünk becsusztatott süllyebb minőségű készítményektől és utánzatoktól! Aki egyszer Primeros-t kísérelt meg, mindig csak Primeros-t fog használni.



erre még nem delegáltak játékvezetőt, miután nem fizették be a bíródíjat.

#### Banatul-pálya:

Banatul—Titanus, bíró: Ciunuliga; határbíró: Kradigathy. A meccs 15.30-kor kezdődik.

#### Tricolor-pálya:

11 óra: Hakoah II.—Tricolor II., bíró: Albota. 16.30: Slavia—Fortuna, bíró erre a meccsre még nem delegáltak, miután a Slavia nem fizette be a bíródíjat.

#### Intelegerea-pálya:

Intelegerea II.—Gloria II., bíró: Burdan. 17.30-kor kezdődik a meccs.

#### Mica-pálya, Brad:

16 órakor: Mica—Intelegerea, bíró: Marița.

#### Pecica-i pálya:

17 óra: Virtutea—Patria, bíró: Adamovici.

## Nagy mezőnyök indulnak a Hakoah uszóversenyén

Arad. A Hakoah sportegyesület uszószakosztálya — mint már meg is írtuk — vasárnap rendezi meg uszóversenyét az SGA csónakház mögötti Mureş-szakaszon. A verseny iránt Arad uszói körében olyan hatalmas érdeklődés nyilvánul meg, hogy valamennyi számottevő versenyző elindul a Hakoah versenyén. Az ASTRA, Titanus, CAA és a rendező Hakoah uszói neveztek a versenyre. Az uszóverseny egyik legkiemelkedőbb száma a 100 méteres gyorsuszás juniorok részére kiírt száma lesz, amelyen Jávor (Hakoah) és Oraveț (CAA) küzd az elsőségért. Az uszóverseny vasárnap délelőtt 10 órakor kezdődik.

### A Sport és Kritika

hétfői száma szenzációs tartalommal jelenik meg. A lap részletes beszámolót közöl az AMEFA—Chinezul és a Crişana—Juventus nemzeti bajnoki mérkőzéseiről. Nagy cikkben számol be a Sport és Kritika az arad-kerületi első- és másodosztályu bajnoki meccsekről. Részletesen közöl a lap valamennyi bel- és külföldi sporteseményt. Az általános közkeveltségnek örvendő sportlap a kora reggeli órákban valamennyi újságárus bódében kapható.

O ILSA—Kadima teniszmérkőzés Timisoara-n. Timisoara-n az elmúlt napokban az ILSA-teniszezői nagy meglepetésre Davis-Cup jellegű körmérkőzésen 4:1 arányban legyőzték a Kadima csapatát, amely pedig a Camarasescu-kupa mérkőzéseire kvalifikálta magát. Az érdekes verseny részeredményei a következők: Ungár (K)—Klimek (I) 6:0, 6:3. Hegyi (I)—Somló (K) 6:1, 6:0. Hegyi, Genud (I)—Ungár, Barta (K) 6:0, 3:6, 8:6. Genud (I)—Barta (K) 6:1, 14:12. Hegyi (I)—Ungár (K) 6:3, 3:6, 6:4.

**Európa**  
**vezető sportlapja**

NEMZETI  
**Sport**

**MEGJELENIK**  
szerda és szombat kivételével  
**MINDENNAP**

Kapható  
Romániában is mindenütt.



